

# ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.  
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltér sora 20 kr.

## KIADÓ-HIVATAL:

ARADI-NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

## A közel jövő.

Arad, május 10.

A reakció hű maradt magához, dolgozott fanatikus buzgósággal — vakon. Az egyházpoltikai javaslatok ellen szervezkedett fekete csapat inkább az elszánt, vakmerő összeesküvők, semmint előrelátó és átgondolt egységes akcióra társult államférfiak benyomását teszi az elfogulatlan szemléltre.

A kötelező polgári házasság javaslatának törvénybe iktatását a főrendi ellenzék elhalasztotta rövidebb-hosszabb időre, ellenben a végsőig fokozta ezen lépésével az amugy is izgatott szenvedélyeket és a liberális ellenintézet csapásával sorompók közé idézte a radikalizmust. Midőn gátat emelni vélt botor fejével a társadalmi békét biztosítandó reformoknak, ugyanakkor a társadalmi forradalomnak nyitott ajtót és utját egyengette annak, — midőn a magyar állam és magyar nemzet tulsúlyának megdöntésére tör, a legbiztosabb, az egyedüli támaszától fosztja meg a trónt, és boldogtalan kezekkel feszegeti az összbírodalom eresztékeit; midőn a hierarchia illetéktelen hatalmának biztosításáért ellene szegült a lelkiismeret folszabadtításának, ugyanakkor soha ki nem köszörülhető csorbát ütött az egyházi rend tekintélyén. Midőn a vallás hazugul hangoztatott érdekében ellene szegül az erkölcsi rend helyreállításának, kompromittálja a hívők vallásos érzületét, és kétségbeejti a köznépet a religió isteni hivatása felől; — és midőn a magyar főpapság a nemzetiségi igazgatókkal és a reakció sötét hatalmával összefog a nemzet aspirációi ellen, ak-

kor megingatja maga alatt a talajt, melyen Szent István egyháza épült.

A kik így tesznek, azok nem hivei a magyarnak, nem hivei a hazának, nem hivei az egyháznak és nem hivei a trónnak; azok nem államférfiak, hanem forradalmárok, ép oly veszélyes ellenségei a közrendnek, a társadalomnak, mint a vörös zászló körül sereglő rendbontók; mert lázadást szítani felülről, ép oly hazaárulás, ép oly felségsértés, mint a milyenért a törvény azokat üldözi, kik alulról támadják az állami és társadalmi rendet.

Mind ez így van, s azt nemcsak mi, hanem az egész országban mindenki hangoztatja, a ki magyar és — szívéből szól, de hát ez egyelőre nem változtat a történetek fölött, s az aggodó hazafiság kétkedve kérdezi, hogy mi lesz ezután?

A választ ezen aktuális kérdésekre azt hisszük hamarabb megfogjuk kapni, semmint gondolnók. A gőz és villamosság korszakában az eseményeknek szárnyuk van s nem járnak többé gyalogszerrel a történelem régi poros országútján, s mielőtt a konjunkturalis politika elkészülne kalkulusaival, czáfolva van feltevései- és következtetéseiben a villamos távbeszélő csengője által.

Egyről azonban biztosak lehetünk már most is, arról t. i. hogy a kormány rosszul applikált érzékenykedésből, vagy elhamarkodott taktikából helyét, melyről az ország sorsát intézi, elhagyni nem fogja, s át nem adja azt egyhamar a haza ellenségeinek, bár bizonyos lehet róla, hogy ez esetben a chaotikus állapotok, az általános felfordulás, a meghiusult kísérletek kudarczainak láncolata s a végül

beálló kényszer mellözhetlen parancsszava, mely az eltávozott kormányt csakhamar visszahelyezné a közügyek élére, fényes elégtételt nyujtana számára. Am szomorú elégtételre a Wekerle kabinetnek nincsen szüksége. A nemzet immár még osztatlanabb lelkesedéssel csoportosul köréje mint valaha, s míg a király bizalma el nem fordul tőle, hazafias kötelessége mindvégig kitartani a kormányon, hol annyi megpróbáltatást kell túrnie, a felelősségnek oly óriási terhét viselnie, de a honnan egyedül lehetne, s az adott viszonyok között egyedül ennek a kormánynak lehetne nem csak az ország ellen támadó reakciót odujába vissza szoritania, hanem a haza felvirágzására oly igen szükséges reformokat is — melyeket az ellenséges hatalmak egy időre elodáztak — végképen megvalósítania.

Mert a javaslatoknak most már győzedelmeskedniök kell, azoknak sorsához most már odanőtt a magyar nemzet becsülete, a magyar állam szuverenitása. Az ellenzék végleges győzelme egyszersmind győzedelmét jelentene Romának a magyar szabadság felett, a bécsi reakciónak az ország alkotmánya és függetlensége fölött, az oláh és rác nemzetiségi törekvéseknek a magyarnemzet egysége és hegemoniája felett; a reformok végleges bukásával megbuknék a lelkiismeret szabadsága, a magyar haza alkotmányos függetlensége és a magyar nemzet vezérszerepe; a reformok bukásával megbuknék a magyar haza, és ezt nem hisszük, ez nem lehet. Es ha tiszszerte oly hatalmas és számos ellenség támadna ellene, mint a milyen az a szomorú had, mely ma 21 főnyi többség-

## Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

### Könnyek.

Elláoska ott ült az ablakmélyedésben egy piros szőlezeséken és himezett.

A különféle délszaki növények majdnem egészen eltakarták ezt a tizenhárom éves babalányt; csupán hajának aranyárgás fénye villant meg olykor a széles levelű, élénk virágok közül, a pajkoskodó, tavaszi napsugarban.

— Ella!?

Vékony, kellemesen csengő női hang rezgett át a szoba illatos levegőjén, mire Elláoska fölütötte piczi fejcskékjét és okos nagy szemével kérdően bámult az édes anyjára. A kis Elluska mamája ott állt az ajtó küszöbén és e pillanatig elragadtatással nézte ezt a nyulánk, egészséges arczu gyermeket.

— Jöjj édes fiam, elmegyünk Béla bácsihoz.

Ella összeráncolta vékony szemöldökét és úgy tett, mintha nem volna inyére ez a parancs.

— En is menjek, anyuska?

— Igen, igen ma te is jössz. Keresztatyád nagyon beteg és látni óhajt téged.

A kis lány ártatlan, piczi lelkében erre a névre olyan szülőletes érzés támadt, mely un-

dorral töltötte el szívét az iránt a mogorva, beteges arczu, köhögős ember iránt, akihez az édes anyja mindenáron bizonyos rokoni kötelességgel akarta odakötni.

Es miért?

Sokszor elgondolkozott ezen a kis leány, de nem tudta megérteni azt a különös okot, amiért az édes anyja őt olyan nagy tiszteletadásra és szeretetre ösztönözte az iránt az ember iránt, kinek soha nem volt hozzá egy jószágos tekintete, egy szelid szava.

Amiért talán keresztapjának választotta a kis anyuska, azért most ő úgy tisztelje és szeresse, mintha közeli rokona lenne? Nem, ezt nem teheti. Ő gyűlöli és haragszik arra a kopasz fejű, rideg emberre, ki valahányszor eljött hozzájuk, olyan kiálthatatlanul viselte magát ő vele, meg a mamájával szemben is.

Jó emlékszik, ezelőtt hónapokkal fényes hintóban járt hozzájuk majdnem minden nap és éppen úgy beszélt, úgy rendelkezett, mintha ő lett volna a házigazda. Egyszer a mamája szép kis frou-frou akart vágni abból a sárgaszínű, selymes hajból és az a csunya bácsi, minden indok nélkül, határozottan megtiltotta azt. Azután meg olyan ideges, kötekedő volt, nem tetszett neki semmi; ő vele is olyan durván, mogorva hangon beszélt, nem úgy mint az ő kedves apuskája, aki ha haza szokott jönni hosszabb távollét után körütjá-

ból, olyan szeretetteljesen meg szokta simogatni és csókolgatni azt az üde, pufok kis arczocskát.

Es föltette magában, hogy ő nem megy el. Ő nem bír annak a csuf embernek az arczába nézni. Eddig is egyedül szokta meglátogatni az anyuska, miért menjen ő éppen ma? . . . Nem és nem fog elmenni. Bosszusan belevágta a himzötűt a szövetbe és keserű hangon szólt az anyjának:

— Anyuskám én itthon maradok. Szeretném bevégezni a himzést.

A szép fehér arczu, molett asszonyka nem válaszolt. Merően bámult ki a napsugaras, fényes tavasz délutánba s azon gondolkodott: vajjon ki fogja pótolni ezt az együgyű vén strohmant, aki olyan figyelmes volt iránta mindenkor és soha nem tudta volna megtagadni kívánságait.

— Anyuskám! — szólt most már egészen kérő hangon a kis Ella.

— Nos?

— Ugy-e, itthon maradhatok kedves anyuskám? . . . Igen? . . .

— Nem, lelkem, jönnöd kell okvetlenül. — Csak siess, ne késlekedj — türelmetlenkedett Elláoska mamája.

A kis leány megrezzent erre a türelmetlenkedő hangra, letette a himzést és az imént

gel merészkedett a magyar nemzet utjába állani, s azt a szabadság, a testvériség és egyenlőség ideáljainak megvalósításában gátolni, ha tiszter olyan rajt bocsájtana ki sötét odujából a bécsi reakció, ha megtizzszerezné átkait, és villámain a magyar-ellenes Vatikán; ha az osztályérdek, felekezeti türelmetlenség, tudatlanság, irigység, gőg és magyarfalo fanatizmus összes démonait felidéznek e dicső, e jobb sorsra érdemes nemzet ellen: még akkor is győzedelmeskedni fogna a magyar felette, mert az ő kezében van az igaz ügy lobogója, mert egyedül ő harcol azon elvekért, melyek győzelme azonos az emberiség rendeltetése fölött uralgó isteni végzéssel, mert a magyar nép harca fölött ime megjelent a haza egén a győzelem biztos jele — az új, az egész emberiség religiójának a — *humanizmusnak* glóriában ragyogó képe.

## BELFÖLD.

### Főrendiekről.

Báró J ó s i k a Andor, azon fiatal főurak egyike, aki a cenzusnál fogva már kiesett a főrendek sorából, de a lajstromban még bent maradt és szavazhatott volna, a közvélemény nyoma s a l a t t lemondott arról, hogy szavazzon a hirtelen elutazott a fővárosból. Aki ily nemes értelmezője annak, hogy mi illik és mi nem (a jogosultságra való tekintet nélkül), az igazán megérdemelné, hogy szavazzasson.

Példát vehetnének róla E s t e r h á z y Jenő gróf és R é v a y Simon b. urak.

Bécsből a kormány megnyugtató híreket kapott ő felségének a tárgyalás alatt levő javaslat irányában magatartásáról, mely teljesen megfelelt nem csak a legszigorubb és legkorrektebb alkotmányosságnak, de még azonkívül mindenben összhangban is volt azon előleges beleegyezéssel, melylyel a javaslat előterjesztéséhez járult.

A Mária Anna néhai királyné requiemjét, mely ez évben is, mint mindég, május 4-ikére volt kitűzve, ő felsége személyesen nyolczadikára halasztotta, azon okból, hogy a javaslatot ellenző udvariakat otthon tartva, azonban Pálffy Andor gróf, aki gárdakapitányi állásánál fogva foglalásukat a főrendiházban (de ott osztrák ezredesi ruhájával tüntet), mégis lejött és magát Barcsay Józseffel helyettesítette. Barcsay József tehát csak a ceremóniák után jöhetett szavazni. Az öreg N o p c s a Ferencz báró nem jött, mert, úgy látszik, családi politikát folytat s elégnék tartotta öccsét, Noposa Elekét lóra ültetni annak idején az egyházpolitikai tüntetéseknél.

## A fekete sereg.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, május 10.

A helyzet signaturáját, mielőtt lapot venne kezébe, mielőtt betérne valaki a Muzeum oszlopos csarnokába, ott látja az utcán. Az utcán pedig az történik, hogy ezrekre menő tömeg a rendőrség kedves társaságában aszisztál a főrendek felvonulásának. Es amint egy egy ismert figura fényes fogatán a tömött sorfalak között batykén végig robog, a sorfalak fölzdudnak és öntik magukból teli tudóval:

- Abczug!
- Kötelek neki!
- Le vele!

Az a tegnapi komikus mozzanat, hogy Zichy Nándor gr. a fekete sereg egyik oszlopos alakja, a rendőrség oltalma alatt keresett kocsit, hogy teljes biztonságban távozhassék, mára a rendőrséget éberebb óvintézkedésre sarkalta. Tegnap még szabad volt a közönségnek bemenni a Muzeum-kertbe s ott a rendőrség kordonja mellett szives szóváltásba elegyedni a gyászos mágnásalakkal. Ma már a Muzeum-kertben egy lélek sincs, csak rendőr, újságíró és mágnás.

Sőt, mi több! Maga a Muzeum-kört is fedezet alatt áll. A Muzeum-kert mellett végignyuló széles trottoirt teljesen lefoglalják a rendőrök, azokon a járásra még hercegi korona sem kvalifikál. A fölkereskedett iszonyu tömeg, javarészt intelligens fiatalság, ott szorong a szemközt levő trottoireon, mint mondok: szigorú, kérielhetetlen rendőri fedezet alatt.

Kiabálni, most az ülés előtt, még szabad. Hogy vajjon később megengedik még ezt, nagyon kérdéses. Fölötte kellemetlen dolgokat kiabálnak oda a fekete seregnek, amely idegessé válhatik és ki tudja, nem fogja ki-könyörögni idegei respektálását. Tanácsos, hogy könyörögjenek, mert az ideg és bőr nagyon közel vannak. A hangulat pedig már olyan, hogy könnyen a bőrükre kerülhet a dolog.

A tömeg, holott a mai ülés csak d. e. 10 órára volt kitűzve, már délelőtt 8 órakor állást foglalt. Ellepte a Muzeum kertet és környékét szinte beláthatatlan feketeséggel és izgett mozgott, mint valami ezerfejtű hydra.

De aztán jött 9 órakor a rendőrség. Es megkezdődött a tolatás, a purifikáció. Tíz perc alatt tiszta volt a helyzet. A Muzeum-kertben egy lélek se. Kiszorult mind a Muze-

um-körutra. Hanem kárpótolta magát bőséggel. Ektelen abczugolást vitt véghez, olyat, hogy maga a hatalmas Muzeum is csaknem megrezdült bele.

Az első dicső, aki azt a vihart aratta, Schusster váci püspök volt. Csunyan megabczugolták.

Azután jöttek a többi főpapok és a többi klerikális és mindannyi olyan abczugot és lehurrogatást kapott, hogy külföld se kellett.

Ellenben Széchenyi Bélát, a többi liberális és a kormány tagjait csak hogy tenyerükre vették a tüntetők, olyan ovációban volt részüik.

Az ülés tartama alatt a tömeg egyre gyarapodott.

Az ülés után még hatalmasabb tüntetés esett.

Nemcsak az utcák, az ablakok és erkélyek is mind tele voltak s a liberálisokat mindentűt kendőlobogtatással, éljenzéssel, a klerikálisokat lehurrogatással és abczuggal fogadták.

1/2 1 órakor ért véget az ülés és még két órakor is tartott a főrendek elvonulása, tehát az éljenzés és abczug is.

Imponáló volt a műgyetem polgársága.

Mind fölgyűlt a műgyetem erkélyére és onnan dörögte le, hogy „Eljenek a liberálisok!” — „Le a fekete sereggel!”

Fővárosszerte a legnagyobb izgatottság uralkodik.

A táviró állomások valóságos ostrom alatt.

A telefonállomásnál elsőnek az összes újságírók közül az „Aradi Közlöny” levelezője tudatta lapjával a szavazás eredményét.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

### A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 10.

Kezdeté déli 10 órakor.

Elnök: Szilágyi József koronaőr.

Jegyzők: Gyulay Pál, Gáll József, Bánffy Miklós gr.

A kormány részéről jelen vannak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Szilágyi Dezső, Csáky Albin gróf, Fejérváry Géza br., Tisza Lajos gr., Hieronymi Károly, Lukács, Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

### A kötelező polgári házasság.

Korányi Frigyes volt az első szónok. Utalt arra az izgatott érdeklődésre, melylyel a ja-

támadt érzés keserűségével, szótlanul ment át a másik szobába.

— A pepita ruhát vedd fél édes — szólta utána az anya.

— Azt a csunyat!?... fordult vissza a kis lány méltatlankodva.

— Talán csak nem fogsz világos ruhában látogatást tenni egy betegnél?

Elláska fölvette a pepita ruháját, egy lenge egyszerű szalmakalapot tett a fejére, mely alól vastag fonatban nyult le sárgás haja — és bement az anyjához.

— Kész vagyok anyuskám.

A szép asszony megigazgatta a kis lány kalapját — azután még egy futó pillantást vetett a consol tükörbe — és eltávoztak.

Az a nagy komor épület, melynek hatalmas kapuján két sárgaréz oroszlánfej fénylett, most olyan ridegnek, kihaltak tűnt föl a kis leány előtt. Az ablakok, mint megannyi lecsukódott szemek sötétlettek az alkony áttetsző szürke homályában. Nem tudta hirtelen megérteni ezt a szokatlan mély csendet, ezt a kínos levertséget, mely ott borongott a kastélyszerű ház bensejében.

Ugy érezte, mintha az a keserűség, mely

az alól az ostoba érzés alól fölzsabadítsa érzékeny kis szívét, mely most ólomsúlyival nehezedett rá. Olyan jó lett volna most visszafordulni, ott hagyni az édes anyját és futni, mint egy megebevezett kis özike, vissza az édes apjához és ott kiönteniszívének panaszos fájdalmát.

A szellős tüvegezett folyosón egy egyenruhás szolga jelent meg, mélyen meghajtotta magát és kezet csókolt az asszonynak.

— Mi újság Sándor? — szólta izgatottan az asszony.

— Rossz, nagyon rossz újság van nagyságos asszonyom.

A szolga ki nyitotta a lépcső ajtaját és előre bocsájtotta a vendégeket, azután halk hangon tette hozzá:

— Már dél óta haldoklik a nagyságos ur.

A vastag, süppedős szőnyegen nesztele nélkül lépkedett föl a nő; arczán a rettenetes izgalom halványasága ül.

— Sándor maradjon Ellával az elfogadóban, míg kijövök — szólta reszkető hangon a livrés inasok, majd pedig lehajolt a félénk kis leánykához és megsimogatta az arcát:

— Maradj itt drágám, mindjárt kijövök.

A szolga bevezette a kis lányt a pazar fényű terembe, föl nyitotta az ablakredőket és egy fouteillal kínálta meg. A leszálló nap

lakokon s rá verődtek a halovány arcú kis leány sárgás hajára. Az bágyadtan hátra vetette magát a puha bársony széken s elmélázva nézte az alkonypir fenséges haldoklását.

Eközben újra megmozdult szívében az a piszkos, fekete gyanu, mely mindegyre sötétebb színben tüntette föl az édes anyját s amely olyan csodálatos részvétet érzett a jószívű, gyengéd apa iránt.

A tizenhárom éves gyermekleány öntudatának csodálatos érettségével váltakoztak a gondolatok, melyek mindegyre élénkebb színben tarták föl előtte a múltat, hol fölelevenedni látta mindazokat az apró jelenségeket, mik nyilvánvalóvá tették előtte az édes anyja bűneit.

Ezeknek a fájó érzéseknek a sulya alatt bágyadtan lehanyatlott a kis lány fejecskeje s nagy fényes szemei hirtelen megteltek panaszos könnyekkel.

Ebben a perczben megnyílt a szomszéd terem ajtaja s a leomló függönyök között a szép fiatal asszony alakja jelent meg.

Ella visszanézett. Mintha villamos áram futott volna át tagjain — megreszketett. Az ösztönszerű szeretet s az anya bűne iránti undor, gyűlölet remegése volt ez.

A szép, fehér arcú asszony megfogta a kis leány kezét és szinte kéré hangon szólta

vaslat sorsának eldöntését várják és ebből az érdeklődésből azt a következtetést vonja le, hogy tényleg közvélemény ez a reform, egyébként aligha lenné a közvélemény olyan feszülten a kimenetelt. De hogy csakugyan a közvélemény követelése ez a javaslat, tanuskodik emellett minden argumentumnál fényesebben az a 175 többség, amelylyel a kötelező polgári házasság ide a főrendiházba a képviselőházból átvitt. (Élénk helyeslés balfelől.) Ezeknek az indokoknak hatása alatt ő ezt a reformot megszavazza. (Élénk helyeslés balfelől.)

A klerikálisok következtek volna szólásra. De tekintettel arra, hogy délután lövésny van, a klerikálisok mind elállottak a szótól. Jött tehát ismét liberális.

Zelenka Pál evangélikus püspök szólott másodiknak és felelt Zay Miklósnak, aki az evangélikus egyház képviselőit hallgatással vádolja. Nem hallgatnak, de csak nem támadhatnak a kormány ellen, amely az egyenlőséget és méltányosságot iktatja törvénybe. Elfogadja a javaslatot. (Zajos helyeslés.)

A vitát bezárták.

Wekerle Sándor miniszterelnök csak röviden óhajt szólni. Akármint dőljön el a javaslat sorsa, a kabinettet nem tartja vissza attól, hogy a javaslatban lefektetett elveket nem munkálja továbbra is. Ellenkezőleg: jövőre még nagyobb buzgalommal álljon az elvek megvalósításához, mert a kormány komoly megfontolás után a közvélemény ismerte föl hozta ezeket az elveket a tárgyalás alatt levő javaslaton szövegére. (Zajos, hosszas helyeslés.)

Egyben pedig konstatálja, hogy a reform ellen hallott ugyan kifogásokat, de a javaslatnál szemben orvosozott nem hangoztatott senki. Pedig vannak bajok, hát ezeket orvoslás nélkül hagyjuk? (Tetszés balfelől.) Egyetlen egy megoldási módot ajánlottak, de az sem olyan, hogy egységesen orvosolná a bajt. Tehát a kormány javaslatát megtámadták ugyan, de meg nem döntötték. (Helyeslés.) Nem tagadja, hogy a fakultatív forma némi javulást hozna. De nem hozna általános egységes orvoslást és ilyen fél hatású orvosozott nem adoptálhat a kormány. A fakultatív forma az állam és egyház közötti versenyt még tetőzné az állam és a nemzetiségek versenyével. (Helyeslés és tetszés.) Ezt pedig jó hazafi nem óhajtja. (Helyeslés.)

Ha úgy állna a dolog, amint állították, hogy a közvélemény mesterségesen növeltetett, akkor egyszerű volna a közvéleményt a nyugodt mederbe terelni és ezzel meg van oldva a kérdés. Csak hogy nem lenne ám megoldva, mert nem a közvélemény okozta a létező bajokat, melyeket a javaslat orvosol, hanem a bajok idézték elő ezt a közvéleményt. (Zajos, élénk helyeslés és tetszés.)

Hiszen ha mesterségesen szították volna

— Jöjj kis lányom, nézd meg utoljára a keresztatyádat.

Ella nem birt egy szót sem válaszolni a keserűségtől, ment szótlanul az anyja után azzal az engesztelhetetlen gyűlölettel szívében, melylyel a haldokló ember iránt érzett, az élet utolsó szikrájának föllobbanásánál is.

Bementek. Az alkov sötétségével két kandalló fénye birkozott. A sárgás fénysugarak kísértetiesen világították meg a beteg pergamentszintű arcát. Amint belépett a kis leány a megállt ott a beteg ágya előtt, fölillantak még egyszer azok a kialudni készülő, beesett szemek, a száraz élettelen ajkak összerántódtak s az elszálló lélek utolsó sóhajával suttogtak:

— Gyermekem! . . .

Azután elnémult . . .

Ebben a pillanatban mintha a kis leány lelkén borongó sötétségen áthatott volna valami atómja a fénynek: egy parányi világosság, édes mondhatatlan érzés, mely szeliden bontakozott ki a szívből s a mely oda varázsolta lelke elé az édes apa jószágos arcát és ezzel a jóleső érzéssel odasimult a halott fölé bóruló asszonyhoz és elkezdett keserve-sen sirni.

CSERY MIHÁLY.

a közvéleményt, úgy nem korlátozta volna sokszor a közvéleményt megnyilatkozásában, a mint azt tette mindig. Vannak azonban megnyilatkozások, a melyeket respektálni kell. Ott van a törvényhatóságok nyilatkozata. De mindenképp ott van a képviselőház megnyilatkozása, a közvélemény törvényes fórumának megnyilatkozása. (Helyeslés.) Ezt ignorálni nem lehet, mi több: nem is szabad. (Élénk helyeslés.)

Vádolják szólót bizonyos veszedelmes szövetségekkel. Hát tegyék, tegyék épen szóval szemben, aki ellen szokszor emelték a vádat épen azért, mert az ország mai alapját változhatatlannak mondotta. (Zajos helyeslés.) De ezekkel a vádakkal nem foglalkozik; sokkal alaptalanabbak, semhogy védekeznie kellene ellenük. (Helyeslés.)

Támadták a javaslatot a felbonthatóság okáért. Ez még alaptalanabb vád. Hisz az elválás ezentúl nehezebb lesz, mint volt eddig az áttérések révén. Es a mellett a javaslat egységessé teszi az eljárást minden irányban. Tehát kétségtelen, hogy a javaslat nem lazítja a házassági köteleket, hanem csak szilárdítja. (Élénk helyeslés.)

A reakció vádját is hangoztatták. Legyen szabad tisztelettel megjegyeznie, hogy ez a reakció: rémkép. Reakciónárius irány veszedelmes volna, való; de lehetetlen is ez irány, mert nálunk nincs talaja s mert elfojtaná azt a szabadság szellemét. Sőt épen ez a javaslat orvosozott a radikálizmus ellen, a melyet megelőz, mert haladást jelent. (Zajos és élénk helyeslés és tetszés.) A reakció tehát valójában csak rém. (Helyeslés.)

Hogy a kormány a szokásos közönyt táplálja, azt ózafolni sem kell, mert a kormány minden tette az ellenkezőt bizonyítja. (Helyeslés.) Ha ez a reform csorbitja a vallást, az csak azért fog bekövetkezni, mert szitják a reform ellen az izgatottságot. (Helyeslés.)

Ma ezt a reformot bevezetik. Ne utasítsák vissza ezeket az eszméket, mert ha ezek az eszmék visszamennek, megsokasodva jönnek vissza és sürgetni fognak. (Zajos, hosszas, tetszés balfelől. Felkiáltások jobbról: Ez a radikálizmus.)

Az elnök jelentette, hogy név szerinti szavazást kértek és hogy azt elrendeli.

öt perc szünet volt, mely után megejtették a szavazást.

## Döntés előtt.

— Fővárosi levél. —

Budapest, május 9.

(y) A szabadelvű reformjavaslatok sorsának közvetlenül előtte, hogy úgy mondjuk az események előre vetett áruékában írott tudósítása egyik fővárosi levelezőnknek — bár az események megelőzték — már csak azért is rendkívül érdekes, mert hiven tükrözi vissza a helyzetet, mely az örökidőre szomorú nevezetességüvé lett történelmi momentum előestéjén uralkodott. Azért alábbiakban egész terjedelmében közöljük az érdekes tudósítást.

Ha nem egyedül a vak, okatlan fanatizmus volna mérvadó és indító ok, ha a főrendiház tagjainak nagy száma meg volna nyerhető az érveknek és indokolásnak: Szilágyi Dezső már eddigi nyilatkozatai után is valóban páratlan és a szónoki művészet egy remek példányképeinek beváló beszéde után azt kellene remélni és hinni, hogy a házasság jogáról szóló törvényjavaslatot a főrendiház holnapi ülésében nagy többséggel meg fogja szavazni.

Igy azonban, mikor azt tapasztaljuk, hogy a főrendek egy része semmi egyébbel nem törődik, minthogy a szeretett papjaik anyagi érdekei megóvassanak s midőn azt látjuk, hogy egyesek minden további okoskodás és érvelés elől kitérve, egyebet sem tudnak mondani, minthogy „ez a papoknak nem tetszik, tehát nekünk sem kell”: már nem képzelhető egy olyan esély, ami a javaslatnak ez idő szerinti megszavazását a főrendeknél lehetővé tenné.

A szavazás holnap minden esetre be fog következni. A báránycákat együtt tartó ultramontánok már ma akarták keresztül erőszakolni a szavazást, bizonyára azért, mert féltek, hogy a holnapi versenynap tényleg veszélyeztetné a nyájnak együttmaradását.

De ne féljenek! A szabadelvű párt a főrendiházban nem él azon eszközök, amelyet annyiszor használtak már az ultramontánok, hogy obstrukciót csináljon, — pedig ez biztosan a győzelmet — hanem holnap 3—4 szónok elmondja beszédét és aztán jön a várva-várt szavazás.

Sajnos, amit előre jeleztünk, már ma bekövetkezett a legnagyobb mértékben. Budapest polgársága, az egyetemi ifjúsággal élén, felháborodásának oly kifejezést adott az utcán, amelyet csak úgy lehetett fékezni, s különösen a főpapokra nézve veszélytelenné tenni, hogy a rendőrség a legnagyobb eréllyel lépett közbe.

A muzeumkertben az ülés kezdetén, de még inkább az ülés végén a véderő vitánál történt eseményekre emlékeztető jelenetek játszódtak le. Ha a rendőrség nem csinál erős kordont, bizony kétséges lett volna, hogy a püspöki kar tagjai miképp juthattak volna haza, egy néhány püspök volt olyan elővigyázó, hogy a hátulsó lépcsőn ment le és a Sándor-utcában ült kocsira.

Hogy miképp itélik meg különben a tisztelt feketék, akár csuhában, akár csuha nélkül a rituációt, mutatja a következő hiteles kis esemény. A főrendeknek sportemberei, akik azonban többnyire ellene vannak a javaslatnak, a képviselőháznak egy közismert grófocskájával, ki nagyon töri magát a pap áldása után, végig nézték ezt az utcai színtépet, mert ők annak nevezték, mikor az egyik gróf azt mondja, hogy: „No ez a dolog mégis csak komoly, meg kellene akadályozni az utcának bejöveteleit a kertbe, hátha valamelyik tüntető kövel találja megdobálni az egyik főpapot.” „Nem komoly ez az egész, — mondja ez a képviselő gróf — nem látod, hisz egytől egyig Judenbursch az egész össesélek.” Megjegyzendő az egész beszélgetés, amint illik is ultramontán főrendhez, lerchenfeldi németiséggel folyt. Pedig nem volt ebben az egész tömegben 1% zsidó ember, de belőlük mégis kitör ilyenkor az antiszemitizmus.

Volt utána még egy másik beszélgetés. Azt mondja az egyik gróf a másiknak: „Mégis szép töled, hogy te sem szavazod meg a javaslatot; pedig, míg haza nem jöttél azt mondták, hogy hiva vagy a polgárságnak.” „Tudod”, mondá a másik, „én tulajdonképpen hiva vagyok a polgárságnak, mert az egész külföldön, a hol annyit jártam, azt tapasztaltam, hogy ez a helyes és igazságos; de én nem tudok megbarátkozni azzal a gondlattal, hogy egy arisztokrata esetleg elvesz egy zsidó leányt és az nem keresztelkedik ki. Azt azonban mondhatom neked, hogy, ha Szilágyi Dezső ugyanaz napon, a mikor elvetjük a javaslatot, törvényjavaslatot terjeszt be az iránt, hogy fel kell akasztani a papokat, én szívesen rászavazok.”

A háta megett egy szabadelvű gróf állva, azt mondta: „Helyes. csakugyan kérek, fordítsd meg a sorrendet! Akasszuk fel először a papokat, azután bátran lehet szavazni a polgári házasságról szóló javaslatra.”

A mint ezekből látható, az urak nagyon kedélyeskednek, s nincsenek is tudatában annak, hogy milyen nagy fontosságú állami és nemzeti érdekekről van szó. Pedig Szilágyi Dezső ugyancsak megmagyarázta nekik.

Miután a legalaposabban végzett volt a görög keleti főpapokkal, a kik még egyházi autonómiájuk megsértéséről, nemzetiségi érdekeik megbénításáról is beszéltek, Szilágyi oly ékes szavakban magyarázta meg az állami egységes jogrend megalapításában rejlő nagy erkölcsi momentumot, hogy az egész főrendiház, még az ellenzék is, önkéntlenül éljenzésbe és tapsba tört ki.

Midőn pedig arra figyelmeztetett, hogy éppen az állam ugyanezen szempontból minő nagy súlyt fektet arra, hogy a házasságok utólag a templomban is megáldassanak és hogy az a nagy buzgóság, melyet ezentúl a papok kifejtteni kénytelenek lesznek, aránytalanul nagyobb értékű, mint ez a csekély, gyenge fonál, melylyel az állam kényszerítő hatalma reá bírja az egyeseket az egyház elé való járulásra, — még a főpapok is kénytelenek voltak igenlőleg bólintgatni.

A legörvendesebb részlet a mai napon különben az, hogy ő Felsőke testőrkapitánya, B a r c s a y, ma reggel megérkezett és így nem lesz oly gyűlöletes színe az udvari méltóságok lejövetelenek, mint lett volna más-

ként, miután tudvalevő dolog, Barcsay a javaslat mellett fog szavazni.

Egy másik nagyon örvendetes, bár minden nyugodtan ítélő ember előtt már ezelőtt is tudva volt dolog volt az, hogy a fekete vértük egészen a földre estek azon reményükkel, melyet oly tüntetőleg fűztek K h u e n - H e d e r v á r y gróf, horvát bán személyéhez mikor azt hallották, hogy szónoknak jegyzette fel magát.

Suttogva terjesztették egymás közt: „Ez a mi emberünk!” Ha Wekerle kénytelen lesz lemondani, pedig ez elmaradhatatlan, miután a király nem fog beleegyezni semmiféle előterjesztésébe, ekkor a banust fogjuk jelölni új miniszterelnöknek, a polgári házasságot eltemetjük örökre, és megcsinálunk egy erős konzervatív ultramontán kormányt. Ezt támogatni fogja a mostani szabadelvű pártnak legálább fele, meg van egy nagy majoritás; szükség esetében feloszlatjuk az országgyűlést és Zichy Nándor grófnak protectiója alatt megválasztunk egy nagy hatalmas pártot, a királyt szegényt, a ki ugyis félre volt vezetve a féktelen szabadoncok által, különösen pedig Wekerle hatalmas egyénisége által, meg fogjuk menteni ettől a szerencsétlen iránytól, a mely a dynastiát is veszélyeztette.” Bezzeg lehütötte K h u e n grófnak rövid de velős beszéde mindezen reményeket; a legerősebb kifejezéssel nekiment az ultramontán ellenzéknek, hogy ők ne álljanak útjába az egészséges és szükséges reformoknak, amint tették 1884-ben a csekély reformmal, mert akkor menthetetlenül sokkal erősebb követelésekkel fog a közvélemény fellépni és annak már nem fognak tudni ellenállni. A legkellemetlenebb ürömcsepp pedig az volt, amikor a horvát bán egészen szükségtelenül és fölösösen Tisza Kálmánt dicsérte beszédében a legjelemből szavakkal. A hálának ezen szép kifejezése csak émelheti K h u e n - H e d e r v á r y gr. mindenki által nagybecsült értékét, de a fekete sereg előtt ez egy örökös hibája lesz K h u e n grófnak, aki ilyen tüntetően szögödött Tisza Kálmánhoz és különösen politikájához a mai napon, mikor Tisza Kálmánt még a főrendiházban tulajdonképpen senkisére emlegette, még számos ellenségei sem. A görög vallású főpapokra roppant sujtó volt Szilágyi Dezső íjetegetése, a Romániában érvényben levő kötelező polgári házasság említése és megmagyarázása.

Erre távra maradt a szájuk és nem tudtak kadenciát. A titokban annyira dédegett és szerelmes pillantásokkal átélt Románia itt egyszerre ellenük szólt és a sokszor feljajdulva hangoztatott nemzetiségi sérelmek kutba estek. Amit pedig Szilágyi Dezső a nemzetiségi agitációk rosszhiszemű és ezért oly sujtólag elítélendő intencióiról mondott, az különösen a mai napon a Kolozsvárról érkező hírek közepette kétszeres fontossággal bír. Vajha volna a főrendiház ultramontán ellenzékében annyi magyar hazafias érzés, hogy ennek fontosságát megérteni képes volna.

### IDÓJÁRÁS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 762.2 milliméter, délután 2 órakor 760.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 12.1, délután 2 órakor C° + 23.4. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 2, délután 2 órakor DN. 2. Felhőzet: reggel többnyire derült, délután többnyire borult. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

### IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Május 11. —  
Változó felhőzet. — Helyenként csapadék. — Zivatarok.  
— Hőszüljedés.

### HIREK.

Május 11. Péntek. Róm. kath. naptár: Mamort. — Protestáns naptár: Mamort. — Görög-keleti naptár (április 29.): Szozipater. — A nap két 4 óra 17 perczkor, — nyugszik 7 óra 4 perczkor.

Szabadságharosi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan.

Hölcssey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—13-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

— A hivatalos lapból. A király, Csereby Károly minisiteri segédfogalmazónak a minisiteri fogalmazói címet és jellegét adományozta.

— Rendkívüli kiadásunk. Tegnap déltán, mikor az egész város lázas türelmetlenséggel várta a polgári házasságról szóló törvényjavaslat sorsának főrendiházi eldöntését, lapunk rendkívüli kiadása egy óra 20 perczkor már jelentette, hogy a polgári házasság 21 szótöbbséggel megbukott. Rendkívüli kiadásunkat az utolsó példányig elkaptokták.

— A szerbek gyászünnepélye. Az aradi gör. kel. szerbek tegnap ünnepelték szent Száva halálának 300 éves fordulóját, mely alkalommal a szerb templomban délelőtt fél 10 órától délután fél 2 óráig ünnepies istentisztelet volt, melyen Zsifkovits Kornél nyug. archimandrita pontifikált, Kurjako Doszitel aradi, Popovits Szamulló gáji, Bakurovics Gergely pécskai és Petrovics Jesta battonyai szerb plébánosok segédlete mellett. Mise után a hívők a pernyávi szerb iskolába vonultak, a hol vizszenelés volt.

— A radna-temesvári vicinális vasut terveit a kereskedelmi miniszter két irányban kifogásolta. Ennélfogva módosítják a vasuti utvonalak két variánsát. A kereskedelmi miniszter kifogásolta a Temes-Gyarmathánál tervezett felette merész ivhajtásokat és azt a tervet, hogy a Maros Lippánál hidaltassék át. A miniszter elrendelte, hogy Temes-Gyarmathánál hosszabb és kevésbé hajlott trace tervezessék és hogy a Maros már Újfalunál áthidaltassék. A trace többi részét a miniszter nem kifogásolta. Zielinszky mérnök most a miniszter rendeletéhez képest új tervet fog kidolgozni, melyet már folyó hó 20-án bemutat a vasut végrehajtó bizottságához, hogy a közigazgatási bejárás legkésőbb május hó utolsó napjában megtartható legyen.

— Az alföldi szocialista meggalom. Az alföldi szocialista üzemek tárgyában f. hó 5-én ankét volt a belügyminisiteriumban Hieronymi Károly belügyminisiter elnöklete alatt. Az ankéten jelen voltak: Andrássy Gyula gróf államtitkár, Tallián és Kállay főispánok, dr. Baksa Lajos Hódmezővásárhely polgarmestere s Hódmezővásárhelynek két városi képviselője. Statisztikai adatok hiánya miatt az ankét érdemleges határozatot nem hozott.

— A makói főgymnasium ügyében a válas és közoktatásügyi minisiterium következőben értesítette Csanád-vármegye alispánját: Az emelendő új épület felterjesztett tervvázlatát, a vezetése alatt álló építészeti hivatal által átvizsgáltatván, ezen hivatal külön jelentését oly megjegyzéssel küldi le, hogy az abban foglaltakat lényegökben magáévá teszi s megkívánja, hogy az újra készitendő tervek, a kivitel foganatosítása előtt megvizsgálás és jóváhagyás végett újból felterjesztessék. Az épület költségére nézve megelégszik annak biztosításával, hogy az épület az általa jóváhagyott tervek szerint fog elkészitettetni. Makó városától a főgymnasium fentartási költségeihez való hozzájáruláskép felajánlott 10.000 frtot, egész összegében csak akkor fogja kívánni, a midőn a főgymnasium 8 osztályu lesz, addig pedig csak a fejlesztés osztályának megfelelő részletet, vagyis minden egyes osztály után évi 1250 frtot. Az így megtakarított összegek, az épületnek és felszerelésnek az eddig rendelkezésre álló 90.000 frton felül bekövetkező többi költségeire lesznek fordíthatók. Azon kívánalom teljesítését, hogy a főgymnasium a polgári iskola 5 osztályának beszüntetésével, egyszerre öt osztályllyal nyitassék meg, kilátásba most sem helyezheti, de egyszerre két osztályt kész felállítani, — végre miután arról értesült, hogy Makón az elemi iskolának 5. és 6. osztálya önállóan (külön tantervekkel és tanítókkal) szervezve nincsen, megkívánja, hogy a hiány

pótlásáról, a főgymnasium létesítése előtt, — gondoskodás történjék.

— Bucsujárás Radnára. Mária-Radnára a közeledő pünkösöd alkalmából már megindult messze földről a bucsujárás. Tegnap a tápéiak és a makóiak mentek Aradon keresztül. A bucsujárókhoz Aradon is sokan csatlakoztak.

— Meggátolt népgyűlés. Az aradmegyei Simonyifalván, hol a lakosság eddig békében élt, — mint tudósítónk írja — szocialista tünetek kezdtek mutatkozni, oly annyira, hogy a csendőrség beavatkozása is szükségessé vált. Tóth Albert, egy jómódu, irni-olvasni tudó ember, a szocialista tanokat magába szíván, azokat földieik között is terjesztani szerette volna. Tóth 58 aláírást gyűjtött falujában és ezekkel egy gyűlés megtartását kérelmezte. Péczely Elek főbíró azonban őket elutasította, a miután értesült, hogy az aláírók a gyűlést a tilalom daczára is meg akarják tartani, 15 csendőrt rendelt ki Simonyifalvára, kik a rendet megint helyreállították. A Tóth részéről felbujtogatott aláírók különben tagadták, hogy ők bármit is aláírtak volna, mert irni sem tudnak. Hétfőn reggel a helyzet még oly bizonytalan volt, hogy csendőrkért sürgönyöztek. Estig azonban a nyugalom teljesen helyreállt és a csendőrség eltávozhott.

— Öngyilkossági kísérlet. Utóbbi időben igen megsaporodtak az öngyilkosságok és öngyilkossági kísérletek Aradon. Folyó hó 8-án Jeck Györgyné, született Száló Mária követett el öngyilkossági kísérletet Aisómolnár utcza lakásán. Jeck György már régebben feszült viszonyban volt anyósával, tegnapelőtt erősebben ütközött össze vele és a vége az lett a czivódásnak, hogy kiakartá üzni a házból, a mely dolog feletti bubánatában az asszony, felesége marólugotivott. Súlyosan megsérült, hanem mérgezési kísérlete nem halálos.

— Gyanus megbetegedés Bihar megyében. Nagyvárad tudósítónk jelenti, hogy a Nagybánompusztán Kondorosi Mihály kondás kolera gyanus tünetek közben megbetegedett. A megyei főorvos odautazott, hogy megvizsgálja a beteget. A belügyminisiternek jelentést küldöttek az esetről. A vidéken nagy a félelem a kolera tól.

— Vidéki hírlapirodalom. Kemechey Jenő, a Szegei Híradó szerkesztője a lapunk külső munkatársa, a mezei munkásnép számára, a szocializmus ellensúlyozása céljából Makón „Népjog” címmel egy társadalmi, közgazdasági és szépirodalmi hetilapot fog megindítani. A lap június hónap elsején jelenik meg.

— Öngyilkos a propelleren. Pozsonyban a ligeti propeller közönségét tegnap nagy izgalom fogta el. A mint a Duna közepére érkeztek, egy fiatal ember hirtelen felbágot a hajó parkányára s a hullámokba ugrott. De alig bukkott fel a vízből, kétségbeesetten vergődni kezdett, látszott, hogy megbánta már a tétét. A kapitány rögtön megváltoztatta a propeller irányát s üldözőbe vette az öngyilkost. A Ferencz József-hidnál utol is érte s ott a matrózok kihúzták a fuldoklót. Neve Petrics és Guloránba való. Mestere Horzik Pál meg akarta verni s e miatt akart meghalni. A propeller közönsége mindvégig lázasan leste a mentést.

— Vilmos császár mint tüzlőt. Spandau mellett, Gatow községben tegnap nagy tűz ütött ki s a veszélyeztetett község Spandauba és Berlinbe táviratozott segítségért. Mielőtt a tüzlőtök megérkeztek volna, az oltási kísérleteket Vilmos császár vezette. Egy égő istállóból a császár maga vezette ki a teheneket, és csak akkor hagyta el az égő falut, a mikor a veszély már teljesen elmúlt.

— A rettenetes kapitány. A szolnoki magyar flukból toborzott Rodics-ezrednek évek óta valóságos réme kapitány ur Brandner. Az öreg baka az ő nevével ijeszti a regnát s az a szerencsétlen baka, a kit az ő szárdába osztanak, előre lemond a katonaelet minden örömről s bevonul a „vasaaszázadba”. Brandner ur századát ugyanis így hívták mindenkor az ezredben, mert a kurta vas egy nap sem maradt el. A kapitány nevét

pár év előtt egy Brezovay nevű önkéntes önkéntes kapitány mostanában Szolnokon hősököt a bevonult rezervistákkal, s szidta a „kutya magyart“, laufschrifteteket s végül kutyakorbáccsal verte képen az egyik rezervistát. E miatt a városban nagy ingerültség támadt a magyarfaló kapitány ellen, a kit közvetlen főlebbvalója, Heimbach őrnagy e miatt feljelentett az ezredesnek. Az ezredes felrendelte Budapestre a kapitányt s a mai riporton 80 napi szabadságot mért rá és a Pilis-Csában táborozó 7-ik századhoz osztotta be.

— **Lázban elkövetett öngyilkosság.** Rémes esetről értesitenek Hevesről. Bodon Lajos erdőtelki lakos felesége két nappal ezelőtt gyermekágyban tejlázba esett. A szegény asszonyt éjjel nappal őrizték, mert az orvos figyelmeztette a férjét, hogy ebben az állapotban a nő beszámíthatlan. Mindamelllett sikerült az asszonynak a férje borotváját kivenni a szekrényből s egy őrizetlen pillanatban föl vágta a hasát. A boldogtalan nő halálát három kis gyermek siratja.

— **Hatóságilag becsukott patika.** O-Becsén a főszolgabíró rendelkezése a rendőrség Pintér Vidor itteni gyógyszerész patikáját bezárta és lepecsételte. O-Becsén ez a gyógyszerész a második és még egy éve sincs, hogy felállították. A bezáratásnak igen furcsa története van, amely ha valóban bizonyul, elég különös világot vet az ottani állatokra. Az erőszakos eljárásnak ugyanis állítólag egyedül az az oka, hogy Pintér olyan helyen rendezte be gyógyszerészét, ahol az orvosokra szoruló közönség jobban megközelíthető. Második büne, hogy a közönség igényeit jobban ki tudja elégíteni mint a régi patika. Ennek tulajdonosa tehát mindent elkövetett, hogy az új gyógyszerészt mostani helyéről eltávolítsa. A főszolgabíró, mint elsőfokú hatóság el is tiltotta azon helytől. Pintér felebezett, de elutasították. Május 1-ig volt a határidő az átköltözkedésre s minthogy Pintér nem volt hajlandó kiköltözni, gyógyszerészét lepecsételték.

— **Mesterséges gégefő.** A párisi orvosakadémia legutóbbi ülésében érdekes esetről számolt be Pésőu tanár. Az orvos bemutatott egy asszonyt, a kinek pajzsmirigyét és légzőcsövét egy részét, a melyet rák támadt meg, operáció útján eltávolították. A beteg ennél fogva teljesen meggyógyult s csak kézmozdulatok által adta orvosainak értésére kívánságait. Ot hónap mulva Krausz Jenő tanár vette gyógykezelés alá, a kinek egy új mesterséges gégefőt készített számára, amelynek segítségével az asszony jól lélegzik és érthetően beszél. A találmány, mely egyelőre Krausz tanár titka, állítólag nagyon egyszerű. Az akadémiai jelentés megemlítette azt is, hogy az asszonyon egy év óta nem mutatkozott visszaesés.

— **A halottégetés és a bécsi evangélikus konzisztórium.** A „Flamme“ című bécsi egyelet arra törekszik, hogy Ausztriában is a temetés helyett a halottégetés hozassék be. Ez ellen minden időben tiltakozott a keresztény egyház, s legujabban az evangélikus konzisztórium átiratot intézett az egylethez, melyben figyelmezteti a tagokat, hogy a halottak elégetése ellen nem tiltakozik ugyan a vallás nevében, de a halottégetésnél keresztény pap, papi ornátusban meg nem jelenhetik, s a halottat meg nem áldhatja. Érdekes ebben az átiratban az a konklúzió, a melylyel a konzisztórium az említett eredményhez jut. Logikája a következő: Egyházi temetés csak akkor mehet végbe, ha a halottat eltemetik. A szentírás ugyan sehol sem mondja ki, hogy a halottak elégetése a vallásba ütközik, hanem tekintve, hogy a szentírások utasítása szerint „a papleszen jelen akkor, mikor a halottat leteszik a földbe“, az elégetésnél azonban az eltemetés elmarad, azért a pap annál meg nem jelenhetik s a halottat közvetlenül az elégetés előtt meg nem áldhatja.

— **Kettős gyilkosság.** Mezőtúron e hó 8-án meggyilkolva találtak lakásán Gibasinczy Gibász Tamás tojáskereskedőt, 7 éves kis fiával, Dézavél, együtt. Márczius 16-án azt beszélte ismerőseinek, hogy a következő nap üzleti ügyben elutazik hazulról. Márczius 18-án lakását már zárva találták; ez azonban nem tűnt fel, mert azt hitték, hogy csakugyan Bécsbe utazott. Azóta nem látta senki sem. Május 8-án a szomszédok erős büzt

éreztek Gibász lakása körül. Felmentek tehát a városházára a dolgot följelenteni. A rendőrség kinyitattván az ajtót, az ágyban egymás mellett fekvő Gibász és kis fia erősen feloszláznak indult hulláit. Mindkettőnek a nyaka volt elvágva. Kétségtelen, hogy rablógyilkosságnak estek áldozatul, mert nem találtak meg ismeretes aranyóráját, sem pénzt nem találtak nála, holott Gibász mindig nagyobb összegű pénzt hordott magával. Nem találtak meg azon eszközt sem, a melylyel az áldozatokat meggyilkolták. Az ajtó kulccsal volt bezárva de a kulcsot is elvitték a gyilkosok. A rendőrség és csendőrség erősen kutatja a tetteseket, de eddig semmi nyomra sem akadtak. E rémes gyilkosság az egész várost lázas izgatottságban tartja.

— **Fetalálta magát.** Olaszországnak egy vidéki városában a mult hét egyik éjjelén, egy uri ember lakásába behatoltak a rablók és már is hozzáfogtak a szekrények kiürítéséhez. A háziur a meglepetés első pillanatában azt sem tudta, mitevő legyen, éjjel lévén, mindenki aludt a házban. De már a második pillanatban igen okos dolog jutott eszébe. Ugyanis megcsengette a telefont és elkezdett — bár ott nincs éjjeli szolgálat — „halló!“-ni mire a rablók eszeveszetten futásnak eredtek.

— **Agyonlőtt orrvadász.** A vadászokra ugyancsak rájár az idén a rud. Ismét egy oly esetről értesülünk, a hol két elszánt lespuskás és mellesleg fatolvaj adta meg az árát vakmerő kockázattal járó mesterségének. Fábri István dömsői mezőcsész és hó 2-án a dömsői erdőben ezirkáit. Egyszer csak az erdő szélén levő rozsföldben valami gyanús mozgó tömeget pillantott meg. Eleinte medvének nézte s találmra belelőtt. Csak később a faluban tudta meg, hogy lövése két embert ért, a kik egyike, a golyótól fültövön találva, nyomban meg is halt. A másikat a golyó csak könnyedén horzsolta. Az agyonlőtt fatolvaj neve Szücs József, a sebesülté Fábri József. Utóbbi a csésznek rokona. Az esetet maga Fábri István jelentette fel a hatóságnál. A megölt embernek három árva maradt, a megsebesült másiknak pedig gyermekágyban fekszik a felesége.

— **Jó magyar zene.** Farkas Sándor primás kitünő czeglédi zenekarával Aradon akar megtelepedni s e végből bemutatja magát az aradi közönségnek. A jó cigány zene szombaton este Nagy Lajos vendéglőjében játszik. A zeneestélyre felhívjuk a jó cigányzenét szerető közönség figyelmét.

— **Pályázatok.** Irnoki állásra a budapesti kir. ügyészségnél jun. 24-ig, aljegyzői állásra a pozsonyi járásbírósnál 2 hét alatt, segéd-telekkönyvvezetői állásra gyószent-miklósi járásbírósnál 2 hét alatt, telekkönyvi átalakítói díjnoki állásra a szamosújvári járásbírósnál 14 nap alatt, aljegyzői állásra a rózsahegy-i törvényszéknél 2 hét alatt, jegyzői állásra a pozsonyi törvényszéknél 2 hét alatt, bányászati előadói állásra a selmecbányai bányagazgatóságnál 4 hét alatt.

## HYMEN.

**Bulcsi Jankó Kocsárd** m. kir. honvéd huszár főhadnagy, bulcsi Jankó Lajos tábornok, honvéd lovassági dandárparancsnok fia tegnapi délután 2 órakor esküdt örök hűséget a minoriták aradi templomában kézdívásárhelyi Vásárhelyi László orsz. képviselő, arad-megyei nagybirtokos bájos és kedves szeretetre méltó leányának, Arad egyik legszebb hölgyének, Vásárhelyi Treszka kisasszonynak.

A fényes uri esküvőn részt vett nászmenet a következő sorrendben vonult fel négyes és kettős fogatokon a Batthyányi-utca 27 számú menyasszonyos háztól a minoriták templomához. — **Damaszkin** Vásárhelyi Emma — **Abaffy** Emil; **Vincze** Ilona — **Damaszkin** István, **Baross** Boriska — **Waldbauer** fnagy, **Andrényi** Ilona — ifj. **Vásárhelyi** László, **Abaffy** Mari — **Gyuricza** Sándor dr., **Paradeyser** Lajosné — **Paradeyser** Lajos, **Fribeisz** Miklósné — **Urbán** Iván, **Purgly** Lajosné — **Vincze** Miklós, **Vásárhelyi** Marcsa — ifj. **Andrényi** Károly, **Vásárhelyi** Janka — **Baross** Zaiga, **Fekete** Mária — **Zol-**

**tán** József, **Baross-Náray** Josefa — **Vásárhelyi** Gejza, **Czárán** Eszter, — **Dálnoky** Nagy Lajos dr., megyei főjegyző, **Purgly** Ilonka — **Urbán** Péter, **Vásárhelyi** Margit — **Vásárhelyi** József, **Vásárhelyi** Anna — **Purgly** János orsz. képviselő, özv. **Purgly** Jánosné — **Csepei** Zoltán Elek honvéd lovassági főfelügyelő, **Jankó** Lajosné — **Vásárhelyi** László orsz. képviselő, **Vásárhelyi** Teréz — **Jankó** Lajos tábornok.

Ezután négyes fogatokon a koszuos párok következtek: **Jankó** Margit — **Takácsy** Sándor dr. diszmagyarban, **Vásárhelyi** Juliska — **Baross** Ferencz dr. diszmagyarban, **Jankó** Anna — **Purgly** László huszárhadnagyi egyenruhában, **Jankó** Klára — **Vásárhelyi** Dezső diszmagyarban, **Vásárhelyi** Margit — **Antonovits** huszár főhadnagy, utánok ismét kettős fogatok következtek, a melyeken **Andrényi** Adrienne — **Biró** Albert, **Jankó** Kocsárd — **Purgly** Lajos ültek.

Fehér virágokkal ékített diszfogat vitte a bájos menyasszonyt **Vásárhelyi** Treszkát és **Purgly** Jánosnét. A fényes nászki-séretet **Urbán** Mária és **Fribeisz** Miklós zárták be.

Impozáns látványt nyújtott a diszes nász-népet szállító hosszú kocsisor felpántlikázott pompás lovaival. A templom mire a nászmenet odaérkezett, már zsufolásig megtelt előkelő közönséggel. Az esketési szertartást, mely után a menyasszonyos háznál fényes lakoma volt, **Révfalvy** Manó plebánoshelynök végezte.

**Gruber** Géza Aradon is széles körben ismert szarvasi kir. aljárásbíró a napokban jegyezte el **Badi** Elek csabai gyógyszerész kedves és bájos leányát **Ilonka** kisasszonyt.

## MULATSÁGOK.

(=) **Meghívó.** A fazekas-varsándi önkéntes tűzoltó-egylet folyó hó 14-én saját alapja javára zártkörű táncvigalmat rendez. Kezdeté este 6 órakor. Felülkizetések köszönettel vétetnek és hírlápileg nyugtáztatnak.

## SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

\* **Az Ember tragédiája 100-ik előadása.** A nemzeti színházban folyó 13-án (pünkösdvásárnap) ünneplik meg az „**Ember tragédia**“ -nak 100-ik előadását. Ez olyan siker, minőt magyar színmű a nemzeti színház több mint félszázados fennállása óta nem ért el. Szígligeti két népszínműve: „**A csikós**“ és „**Szökött katona**“ ugyan 100-nál több előadást ért meg, de a míg az első 1847-től 1875-ig, tehát 28 év alatt 109-szer, a „**Szökött katona**“ pedig 1843-tól 1875-ig, vagyis 32 év alatt 114-szer került színpadra, az „**Ember tragédiája**“ a 100-ik előadást 11 év alatt érte el. — Ezeket kivül 100 előadást sem eredeti, sem idegen darab nem ért el. A 100-ik előadáshoz legközelebb a „**Bánk-bán**“ jár, melyet 1839 óta maig 92-szer adtak elő a nemzeti színházban. Madách remekműve **Paullay** Ede színpadra alkalmazásával 1883. évi szeptember 21-én került először színpadra fényes kiállításal és a nemzeti színház akkori összes személyzetének közreműködésével.

## SPORT.

+ **A pünkösdi csabai löverseny,** melyet a gazdasági egylet rendez, olyan sikeresnek ígérkezik az idén, a milyen évek óta nem volt. A mezőny ismét a tavalyi helyen lesz, de külön egyengetve. Eddig az egyes futamokra is nagyszámú nevezések történtek, de már most is közölhető, hogy a verseny két száma, az urlovasok és ügétő verseny, a legérdekesebben leszet versenyszám. Az urlovasokra eddig négy, az ügétő versenyre hat nevezés történt. Híres lovak fognak a díjakért versenyezni Aradról, Szegedről, Biharból is. Különösen a vidék keresi fel a turfot váratlan nagy számban. A tribünöket most rendezik a bizonnyal elegáns közönségnek. Szóval a lö-

verseny pünkösdkor nagy vidéki közönséget ad Csabának.

## TÁVIRATOK.

### A szavazás.

Budapest május 10. (Saj. tud. táv.) A szavazás a lehető legnagyobb izgatottságban folyt le.

A jelenlevők mindenike, karzaton és lenn a teremben egyaránt jegyezték a szavazatokat és az egyes szavazókat éljenzéssel és morajjal fogadták.

Windisgrätz Lajos herceg hadtestparancsnokot, aki kaczagató magyarsággal ejtette ki a nem-et, valósággal kiröhögték. Hasonló sorsban részesült Festetich Tazsilló gr. is, akiről az utolsó pillanatig még a klérikalások is úgy tudták, hogy a kormánytal tart. Odescalchi Arthur herceget, aki — bár már az ötödik feleséggel lép most házasságra, a többitől elvált, minduntalan vallást cserélve, még a karzaton is kikaczagták, amikor a javaslat ellen szavazott.

— Hát ez is az asszonyokat félti? — Kérdezték gunyosan.

A szavazást befejezték és várták az elnöki enuncziációt.

— Halljuk! Halljuk! zugott mindenfelől.

Senki sem tudta bizonyosan a szavazás eredményét. Egyik 25 többséget a másik 24-et állított. Végre az elnök cseppet.

— Halljuk! Halljuk! — zugott mindenfelől.

Feszült figyelemmel hallgatták.

Elnök: A javaslat mellett szavazott 118 főrendi, ellene 139, tehát a javaslatot általánosságban elvetette a főrendiház 21 szavazattal.

— Szégyen! — zugta a karzat.

Nagy moraj és zaj között olvasták fel a jegyzőkönyvet és hitelesítették.

A főrendek pedig nyugodtan oszlottak széjjel, mintha legjobban végezték volna dolgukat.

### A szavazás hatása.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) A főrendiházban ma megejtett szavazás a szabadelvű gondolkozásuk közt kínos benyomást tett, mivel az emberek nem akarták hinni, hogy a főrendiház többsége az egész országot oly nagy izgatottságnak fogja kitenni.

A kormány most kötelességének tartja, hogy ezen, Magyarország egész szellemi életét feszültségben tartó ügy lehető gyors döntés elé vitessék.

A kormány tényleg a képviselőház szombati ülésében javasolni fogja, hogy a főrendiház üzenete sürgősen vonassék tárgyalás éshatározat alá úgy, hogy a képviselőház f. hó 16 és 19 közt érdemlegesen fog foglalkozni a főrendiház nuncziumával úgy, hogy a főrendiház legkésőbbén május 20-ikán birtokában lesz azon üzenetnek, mely a javaslatnak a képviselőház által újabban változatlanul történt eltogadását fogja közölni, és teljes jogosultsággal tehető fel, hogy a javaslat a másodszori szavazás által a főrendiházban többséget fog nyerni.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) A szavazás után megkondultak a harangok az összes katolikus templomokban a diadal örömeire. Ez helyesen van, csak az a különös, hogy mikor a nemzet gyászában kellett volna résztvenniük, akkor nem zúgtak. A szavazás után Vajai István szóval-

tásba elegyedett Molnár Antal képviselő-társával annyira, hogy Molnár csaknem felpofozta Vajait, úgy kellett visszatartani a tettelegességtől.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű párt klubja előtt rengeteg néptömeg gyült össze. A rendőrség kivonult és kardlapozta a tömeget, mely folyton éljenzett. A rendőrség egész éjjel czirkál.

Bécs, május 10. (Saj. tudósítónk táv.) A reichsrathba az ülés alatt érkezett a szavazás híre, s izgatottan beszéltek meg az eredményt. Ugy vélik, hogy ennek első következménye Kálnoki bukása lesz, mert állása tarthatatlan viselkedése folytán.

### Minisztertanács.

Budapest, május 10. (Saj. tud. táv.) Ma délután több órai minisztertanács volt.

### Óriási tűzvész.

Trieszt, május 10. (Saj. tud. táv.) Három óriási fatelep és egy bérház leégett. A kár 300,000 forint.

### A memorándum-pör.

Kolozsvár, május 10. (Saj. tud. táv.) A pör lassan folyik a vádlottak és védők akadékoskodása miatt. Az elnök kijelentette, hogy a tárgyalás akadályozását jövőre nem tűri. Breceanu védő elnök kijelentését igazságtalannak mondja, miért a törvényszék 50 frtra ítéli el a védőt. Erre az összes védők tüntetőleg kivonultak a tárgyaló teremből. A vádlottak kérésére az elnök a tárgyalást felfüggesztette. Mára várják Jekelfalusi rendőrőrnök megérkezését megkezdeni a tegnapielőtti zavargás és Lucaciu felségsértési ügyének vizsgálatát.

### Albrecht főherceg utazása.

Dolni-Tuzla, május 10. (Saj. tud. táv.) Albrecht főherceg tegnap délután ide érkezett. A hatóság fogadta, mely melegen üdvözölte. A főherceg harangzugás és ágyudörgés közt vonult a városba, mely diszesen fel volt díszítve. Délután diszlokoma volt, melyen a főherceg a metropolitát és a katolikus plébánust megszólította, megemlékezve az 1886-ban tett látogatásáról.

### Nihilisták elfogatása.

Pétervár, május 10. (Saj. tud. táv.) Több városban egyszerre sok nihilistát fogtak el, kik közt diákok és mérnökök is vannak.

### Pusztító földrengés.

Newyork, május 10. (Saj. tud. táv.) Casocarban az éjjel újabb földrengés volt mely Merida, Lugunilás, Chiguara és Jan-Juon városokat teljesen elpusztította. — Tíz ezer ember vesztette életét.

## KÖZGAZDASÁG.

= Gazdák, egyesületek és magánosok figyelmébe. A földművelésügyi m. kir. miniszter a következő körrendeletet küldte meg a megyei törvényhatóságoknak: gazdasági gyümölcsnek aszalványnyá, borra és szeszszé való feldolgozását és értékesítését ez évben is előmozdítani óhajtván, ez évben is kifogok osztani részint kedvezményes áron aszaló kemenczét, továbbá normandiai almabor készítő malmokat, sajtókat és kísérletre néhány Kriznics-féle szeszfőző kazánt.

Magánosok a Kareuille féle aszaló kemenczét teljes felszereléssel 291 forint 50 krajczáron, a normandiai gyümölcs malmot (a vám és szállítási költségek elengedése mel-

lett) 70 forinton, a Kriznics-féle pálinka kazánt 260 frton szerezhetik meg.

Községek és egyesületeknek hajlandó vagyok Kareuille-féle aszaló kemenczét ingyen is adományozni, továbbá a gyümölcs malmot és sajtót használatra is kikölcsönözni, ha indokolt kérelmükkel még június hó közepéig hozzám fordulnak.

Az aszaló malmok felállítására és azok kezelésének gyakorlati bemutatására hajlandó vagyok szakközvegemet a közönségnek minden külön díjazás nélkül rendelkezésére bocsátani.

= Budapest-köbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi május hó 9. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: 1. Öreg nehéz (páronként 400 kg-ron felüli súlyban) 47.—48 krig. Öreg közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) 47.—48.— krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 50.—50.5 krig. Fialat közép (pkint 251—320 kg-ron súlyban) 49.—50. krig. Fialat könnyű (pkint. 250 kg-ron terjedő súlyban) 48.—49. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kg-ron felüli súlyban) 47.—48. krig. — Közép (pkint 220—280 kg-ron súlyban) 47.—48 krig. — Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 46.5—47.5 krig. — Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 48.—48.5 krig. Közép (páronként 220—260 kg-ron súlyban) 47.5—48. krig. — Könnyű (páronként 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.—47.5 krig. Sertéslelés szám 1894. május hó 7-én volt készlet: 179,742 darab. 1894. május hó 8-án felhajtott: 3864 drb. 1894. május 8-án elszállított: 1606 drb. 1894. május 9-én maradt készletben 182,000 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: változatlan.

### Szemeszűzlet.

— Május 10. —

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban nyera szesz 58.75, kicsinyben 54.25 hordó nélkül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

### Budapesti gabnatőzsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, május 10. d. u. 3 óra.

Gabona	Arány	Irányzat	100 kilogramm frt
Buza	bánsági	osend.	6.85—7.30
	tiszavidéki	„	6.90—7.30
	pestvidéki	„	6.85—7.30
	fehérmezei	„	6.85—7.30
	bácskai	„	6.95—7.35
észak-magyarországi	„	„	„
Rozs	—	lanyha	5.45—5.60
Árpa	takarmány	osend.	5.95—6.30
	égetni való	„	6.55—7.40
Zab	sörfőzdei	„	7.90—9.—
	—	lanyha	6.85—7.35
Tengeri	bánsági	szilárd	—
	másnemű	„	4.85—4.95
Kaposzta-repeze	—	lanyha	—
Köles	—	osend.	3.90—4.30
Buza	tavasza	lanyha	7.18—7.20
	júnus 1894	„	6.95—6.97
	ősze	„	5.78—5.80
Tengeri	május-júnus 1894	lanyha	4.89—4.91
	szept-október 1893	„	5.06—5.08
Zab	Budapest sz. tavasza	lanyha	5.80—5.82
	Budapest sz. ősze	„	—
Kaposzta-repeze	—	lanyha	10.40—10.45
	aug.-szeptember 1893	„	—

### Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. május 10.

Magyar aranyjárdék 4%	119.20
Magyar koronajárdék 4%	95.—
Magyar arany 4 1/2%	127.—
Magyar ezüst 4 1/2%	101.75
Magyar keleti vasút 1878.	123.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	96.—
Magyar nyerekménysorsjegy kölcsön	153.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Oszták papírajárdék	98.50
Oszták járdék ezüst	98.25
Oszták járdék arany	120.—

### SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Nemo (Kunágota.) Szives értesítése későn érkezett s tárgyalanná válván, sajnálattal mellőznünk kellett. Jövőben gyorsabb értesítését köszönettel vesszük. Üdvözlét.

Felelős szerkesztő: Vass Géza, távollétében a szerkesztésért felelős: Ifj. Gily Ede.

Arad sz. kir. város kapitányi hivatalától.

5847/1894. k. h. sz.

**Körözés.**

Aradon folyó hó 6-án egy 2 éves sötét pej, két hátsó lába kesely, jegyes kancza csikó bitangásban találtatott.

A tulajdonos köröztetik azzal, hogy amennyiben a csikó átvétele végett folyó évi június hó 7-ig nem jelentkezik, az nyilvános árverésen eladatni fog.

Aradon, 1894. évi május hó 8-án.

**Sarlot Domokos**  
főkapitány.

M. kir. államvasutak.

56429/94. szám.

481. I-3.

**Pályázati hirdetmény.**

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1894. évi július hó 15-étől 1895. évi július hó 15-éig esetleg 3 évre szükséges évenkénti 7100 métermássa égő repce-olaj és 1500 kenő repce-olaj szállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 50 kros okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1894. évi május hó 30-ikán déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltár beszerzési szakosztályánál benyújtandók vagy postán oda küldendők. Ugyanezen időpontig átadandók ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlt olaj értékének 5%-a legkésőbb 1894. évi május hó 29-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

A szállításra névze mérvadók és kötelezők a 129381/91. sz. általános szállítási és a fentebbi anyagok szállítására vonatkozó 39986/92. sz. különleges feltételek.

A szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az igazgatóság anyag- és leltár beszerzési szakosztályában, valamint az üzletvezetőségekél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők.

Ezen részletes módok leírása az ajánlatot tenni szándékozóknak a fentnevezett anyag- és leltár beszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kívánságra postán megküldetik.

Budapest, 1894. április hóban.

**Az igazgatóság.**

M. kir. államvasutak üzletvezetősége Miskolczon.

8986 | III. szám.

448 I-3

**Pályázati hirdetmény.**

A m. kir. államvasutak részéről a szerencs-lupkow, legénye-mihály-kassai vonalon 229 kilométer — és az ezen vonal szakaszain levő osztálymérnökségek székhelyein az összes állomási és őrházi órák jó karban tartása, szabályozása és javítása iránt ezennel nyilvános pályázat hirdetetik.

A pályázati állásra jelentkezni óhajtok felhivatnak, hogy szabályszerűen bélyegzett és bizonyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó év május hó 10-én déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkárságához címezve a felirattal: „Ajánlat pályázati állás elnyerésére” lepecsételt borítékban, térti vevény mellett nyújtják be.

Az ajánlattevő köteles a miskolczi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál folyó év május hó 9-iki déli 12 óráig bánatpénzképen 100 frtot készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letétbe helyezni, vagy posta útján külön borítékban beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni nem fog.

A pályázati állásra vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőségnél (II. em. gazdasági osztály) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők s ez okból az ajánlattevőkről feltételeztetni fog, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlott általános összegre — szabadon választhasson.

Miskolcz, 1894. évi április hó 19-én.

**Az üzletvezetőség.**

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Arad.

8100/I. szám.

**Pályázati hirdetmény.**

A magyar királyi államvasutak szolnoki osztálymérnökségénél egy irodaszolgái állás üresedett meg, melylyel 210 frt azaz kétszáz-tíz forint évi fizetés, 60 frt lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmazásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi miniszteri igazolvánnyal ellátott kiszolgált katonai altisztek az ily állások betöltésénél elsőbbséggel birván, felhívjuk azon altiszteket, kik az 1873. évi II. törvény-cikk értelmében jogosultsággal birnak és pályázni óhajtanak, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat, melyben a vasuti szolgálatra képesítő, 35 évet meg nem haladó koron, ép- és egészséges testszerkezeten kívül a magyar nyelv szóval és írásban, a számolás elemeiben való jártasság, valamint a magyar honpolgárság kellően igazolandó, következő ozim alatt: „A magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének Aradon” legkésőbb f. é. május 15-ig terjeszsek be, mint-hogy az ezen napon tul beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Arad, 1894. ápril hó 6.

**Az üzletvezetőség.**

7451 | 894.

1-3

**Hirdetés.**

A nagym. földmívelésügyi m. kir. miniszter ur 12414 | 894. sz. a. kelt rendelete szerint a ragadós tüdőlob behurcolásának veszélye miatt szarvasmarhát Németországba szállítani Árva, Szepes, Liptó, Turóc, Trencsér, Nyitra, Zólyom Bars, Nógrád és Pozsony vármegyék területéről egyáltalán tilos.

Aradon, 1894. április 14.

**A városi tanács.**

M. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége.

14744/II. sz.

471. I-3.

**Hirdetmény.**

Plase állomáson előállítandó pályafelügyelői lakház munkálatainak végrehajtására ezennel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

A tervek és költségvetés, melyekből a teljesítendő munkákról tájékozás szereshető a szerződési tervezet és a munkák végrehajtására vonatkozó feltét füzetek, továbbá az ajánlati minta a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége pályafentartási osztályánál és a fumei osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt f. évi május hó 10-étől kezdve megtekinthetők, hol egyuttal a többszörösített tervek és nyomtatványok 2 frt lefizetése mellett megszereshetők.

Az ezen építkezésre teendő ajánlatok a költségvetési úrlapba sajátkezűleg számokkal és szóval beirandó árak jegyzékével felszerelve és kellőképen felbélyegezve, legkésőbb f. évi május 20-ának déli 12 órájáig a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége I. osztályánál (Zágráb Trenkova utca 14.) lepecsételve és a következő felirattal ellátva „Ajánlat a m. kir. államvasutak Plase állomásán létesítendő pályafelügyelői lakházra” lesznek hozzánk benyújtandók. Később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szóban forgó munkálatokra bánatpénz gyanánt 350 azaz háromszázötven forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál az ajánlati tárgyalás határnapját megelőzőleg legalább egy nappal letendő.

Az értékpapírok a napi árfolyam 90%-ával számítandók és a bánatpénz lefizetését igazoló letéti jegy az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokhoz mellékelve volt letétjegyek az ajánlati tárgyalás esetén azok tulajdonosai által írásbeli elismervény ellenében azonnal visszavehetők.

Az esetleg posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térti vevény mellett adandók fel.

Az üzletvezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok el- vagy el nem fogadása felett, tekintet nélkül a felajánlott árakra, egyoldalulag intézkedhessék.

Zágráb, 1894. május havában.

**Az üzletvezetőség.**

900/1894. pm.

**Hirdetmény.**

Már 1890. évben hirdetmény útján felhívást tettem közzé az iránt, hogy a régi temetőben a kidőlt vas-sirkereszteket, azok letört, valamint a sírok vaskerítéseinek elvált egyes részeit, a bedőlt sírboltok vasajtaikat, a melyek a temető kápolna előcsarnokában halmozvák fel, az érdekeltek onnan elszállítsák.

Mint-hogy ezen felhívás eredménytelenül maradt, az érdekelteket ismét feiszólítom, hogy halottjaik sírjait megtekintvén, az onnan hiányzó kerest- vagy kerítés-részleteket a f. é. május hó 30-ig a temető-őrtől annál bizonyosabban átvegyék, mint-hogy azok mint gazdátlan tárgyak a szégyen-alap javára elárvereltetnek.

Arad, 1894. április 20.

**Salacz Gyula**  
kir. tan. polgármester.

6683/1894

**Hirdetmény.**

A nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. ministerium 2777/1894 sz. rendeleténél fogva ezennel közhírré teszszük, hogy a szőlőbirtokosok és szőlőművelőknek a szőlőbirtokokban való gyakorlati ügyesség és jártasság elsajátítása céljából való oktatása főleg pedig a barackjai telepen gyakorlatban lévő Richter-féle, a nagyban való oltvány készítésénél a legczélyszerűbbnek bizonyult eljárás ismeretének terjesztése végett a gyakorlati tanfolyam a ménesi vinczelleriskola igazgatója által tartatni fog.

A tanfolyam idejét a nevezett igazgatóság fogja a közönségnek tudomására hozni.

Arad, 1894. április 7-én.

**A városi tanács.**

M. kir. államvasutak. Üzletvezetőség Kolozsvártt.

11275. szám.

480. I-3.

**Pályázati hirdetmény.**

A m. kir. államvasutak Kolozsvár állomásának kibővítése céljából végrehajtandó mintegy 110,600 köbméter földfeltöltési munka biztosítására ezennel nyilvános ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A végrehajtandó munkákra vonatkozó tervek a m. kir. államvasutak Kolozsvár gyéresi osztálymérnökségénél (Kolozsvár E. M. K. E. palota II. em.) megtekinthetők.

A munkák tárgyában teendő ajánlatok legkésőbb 1894. évi május hó 5-ik napjának d. é. 10 órájáig nyújtandók be alólírott üzletvezetőség titkári hivatalánál (Kolozsvár E. M. K. E. palota I. emelet.) Később érkező vagy pótajánlatok továbbá táviratilag beadott ajánlatok semmi körülmények között sem fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatok ivenként 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve a következő felirattal megjelelve nyújtandók be:

„Ajánlat Kolozsvár állomás kibővítésére végzendő földmunkákra.” Az ajánlatok benyújtását megelőző napon azaz 1894. évi május hó hó 4-én déli 12 óráig tartozik minden ajánlattevő hatezer frt bánatpénzt alulírott üzletvezetőség gyűjtőpénztárába (E. M. K. E. palota földszint) készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban lefizetni. Az értékpapírosok a legutóbb jegyzett 14 napnál nem régebb utolsó napi árfolyammal számítandók, de semmi esetre sem névértéken felül.

Az ajánlatok között a szabadválasztás jogát az üzletvezetőség fenntartja magának, tekintet nélkül a megajánlott egységekre.

Kolozsvár, 1894. évi április hó 19-én.

**Az üzletvezetőség.**

Kitünő, jó minőségű

román és műportland

**CZEMENTET**

szállít jótállás mellett

az aradi és csanádi egyesült vasutak cement-  
és agyagáru-gyára.

319 17—

haladó koron, és ép egészséges testszerkezeten kívül a magyar írás olvasás és számolás elemeiben való jártasság, továbbá a német nyelv ismerete, ugy szintén a magyar honpolgárság kellőképen igazolandó a következő czim alatt!

A magy. kir. államvasutak Igazgatóságának Budapesten VI. kerület Andrassy ut 73. sz. legkésőbb f. 1894. évi június hó 15-ig terjeszszék be, minthogy az ezen határnapon túl beérkezendő kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Budapest 1894. évi április hó 29-én.

**Az igazgatóság.**

4244/1894. kh.

402. 3—3.

## Hirdetmény.

A következő melegebb évszakra való tekintettel, a közegészség és köztisztaság fenntartása érdekében, a tisztí főorvos véleménye alapján a következő óvrendszabályok követését rendeltem el:

1. Vendégfogadók, korcsmák és több lakót magában foglaló nagy házak tulajdonosai gondnokai, bérlői kötelesek a trágyát, szemetet és egyéb hulladékot az udvarukból mindennap, a kisebb házak tulajdonosai, gondnokai, bérlői pedig minden harmadnap kihordatni, az udvart és ház elejét naponta felsepertetni, a vízfolyókat kisépertetni és mésztejjel kiöblíttetni.

2. Az utcára, vagy főútkába szennyes vizet önteni, elhullott állatot vagy bármilyen állati és egyéb hulladékot kidobni a legszigorubb büntetés terhe alatt tilos.

3. Minden háztulajdonos köteles árnyékszékét, ha az egy éve nem tisztított, sürgősen kitisztíttatni, az udvarán egy kádba vizet tartani, melyben 100 liter vizre 5 klg. nyers carbolsav felolvasztva álljon, vagy pedig 1 rész nyers oltatlan mészből 4 rész vizre készített mésztej oldatot készíteni és ezen folyadékból az árnyékszékbe, minden üldhelyre 5—5 litert számítva, harmadnaponként beönteni. Ezzel fertőtlenítendő a szeméttartó ládák, gödrök és az udvari folyókák is.

4. A lakosztályok tisztán tartandók, a szobák este és reggel jól szellőztetendők.

5. Szűk udvari házak kapui reggeli 5 órától esti 10 óráig tárva tartandók.

6. A kutak tisztán tartandók, közelükben minden mosogatás, öblögetés stb. kerülendő, a mellettük netán levő gödrös helyek tiszta földdel feltöltendők, a pocsolnyák kiszáradtá, száraznak, vagy egyéb állatok ürösztői a kuttól távol létesítendő, nehogy a kut vize a szennyviz lezivatárgása által ivásra alkalmatlanná váljék.

Az orvosi hivatal által rossznak minősített kutak vizeinek használata mellőzendő s csupán jó vizű kutak vize élvezendő. Ugyisintén kerülendő a Maros folyó vizének használata, a menyenyiben azonban az el nem kerülhető, ugy az csak felforralás után élvezendő.

7. A mérszárszék, valamint a piaczon áruló hentesek vágó tőkái, asztalai és a mérleg legtisztábban tartandók, megromlott húst, hamisított tejet vagy éretlen gyümölcsöt, a párolásra szánt félerett gyümölcs kivételével, üzlethelyiségekben vagy piaczon elárusítani a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltatik; élvezetre nem alkalmas tápszerek elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak.

8. Nem élő, de még friss halak árulása a további intézkedésig csak déli 12 óráig engedtetik meg. Az el nem árusított halak pedig a már kiadott meghagyásban foglalt módon megszáritandók.

9. Bérkocsik, fuvarosok és a közuti vasut álló helyei ugy a városban, mint a vasuti pályabázis naponta többször felseprendők, a trágya eltávolítandó és a külön utasításhoz képest bő vízzel lelocsolandó és annak megtörténte után naponta 3 ízben mésztejjel vagy cresyl mészzsel fertőtlenítendő.

Mindazok, kik a jelen hirdetményben foglalt óvintézkedéseket nem fogadatosítják, — kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t.-cz. 7. §-ában előirt pénzbírsággal fognak büntettetni.

Az előirt óvintézkedések fogadatosításának ellenőrzése az összes rendőri közegek kötelességét képezi.

Kelt Aradon, 1894. április hó 4-én, a város rendőrkapitányi hivatala, mint I-ső fokú egészségügyi hatóság.

**Sarlot Domokos**  
főkapitány.

500 aranyat

adok annak, a ki

**KOTHE-FOGVIZ**



egy üvegének — ára 35 kr. — elhasználása után fogfájásról paszkodik vagy szája bűzös marad

**Kothe-fogpor**, kitünő és gyorsan ható fogtisztító szer. **Egy doboz ára 30 kr.** — Kitünő lágy és kemény fogkefék **30 és 50 krért ajánlatnak.**

**Kothe György János**, volt udvari szállító, Baden Bécs mellett.

146. 7—12.

**Kapható:**

**TÖRÖK JÓZSEF** budapesti gyógyszerész különlegességi főraktárának aradi fiókjában:

**RING LAJOS,**

„Angyalhoz” címzett gyógyszerárában,

**Aradon, Asztalos Sándor-u. I. sz. 2.**

**Az aradi járás főszolgabírájaitól.**

2173. | 1894. szám.

493. 3—3.

## Pályázati hirdetmény.

Aradvármegye aradi járáshoz tartozó Mikalaka községben lemondás folytán üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi május hó 29-én d. u. 5 óráig adják be, mivel a később beérkező kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

A választás határidejéül f. évi május hó 30-ik napjának d. e. 10 óráját Mikalákára a községházához tűzöm ki.

Arad, 1894. évi május hó 7-én.

**Ortutay Gyula**  
főszolgabíró.

Magy. kir. államvasutak.

54790 | 94 szám.

475.

## Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságánál 8 hivataliszolgai állás üresedett meg, melyekkel évi 300 ft. fizetés 120 ft. lakbér és szolgálati ruházat élvezete van egybekötve.

A polgári alkalmaztatásra jogosító hadügyi vagy honvédelmi ministeri igazolvánnyal ellátott altisztek ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírván, felhívjuk azon kiszolgált altiszteket, kik az 1873. évi II. t. cz. értelmében jogosultsággal bírnak s pályázni óhajtának, hogy említett igazolvánnyal felszerelt folyamodványukat melyben a vasuti szolgálatra képesítő 35 évet meg

451 5—10 **A Csizi**

**Jód-Brom-Fürdő**

Évadja megnyílik május 1-én, tart szeptember végéig. Forrása a legértelmesebb, és leghathatósabb **Jód-brom-forrás**. A gyógyeredmények meglepők. A fürdőközösségnek immár 10 bérház több mint 100 kényelmesen berendezett lakszobával áll rendelkezésre. **Kitünő konyha, billárd, zongora, olvasóterem; térzene** naponta kétszer. Elő- és utóévadban **leszállított lakberek**. — Ekkor katonatisztek, állami és vasuti hivatalnokok gyógy- és fürdődíjak tekintetében is 50% kedvezményben részesülnek. Prospectusokkal szolgál

**az igazgatóság.**  
Csiz, u. p. Rimaszécs.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletv.

23220/V. számhoz

472. 2—3.

## Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak Hatvan állomása mellett építendő rendezőben alább következő magasépítmenyi munkák létesítésére ezzel nyilvános pályázat hirdettetik, melyre a versenyfeltételek szerint felszerelt és felbélyegzett ajánlatok legkésőbb f. évi május hó 26-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkárságánál benyújtandók.

Később érkező ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Létesítendő magas építmenyek.

1. Egy emeletes térfelügyelői épület 242 m<sup>2</sup> területtel.

2. 3 drb. melléképület.

3. 1 • váltóbódé fából.

4. 1 • ut és pályateresz.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi május hó 15-én délelőtti 12 óráig 1000 ft., azaz egy ezer forint készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban, az alább említett üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál lefizetendő.

Készpénz után kamat nem követelhető. Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén jegyzett tizennégy napnál nem régiebb utolsó napi árfolyam szerinti értékben fogadhatnak el, névértéken felül azonban értékpapírok együttesen el nem fogadhatnak. Az ajánlatok borítékai következő felirással látandók el: „Ajánlat a hatvani rendező magasépítmenyi munkálataira.”

A végrehajtandó munkákra vonatkozó verseny feltételek, szerződési tervezetek, tervek és költségvetések a budapest-jobbparti üzletvezetőségnek építési és pályafentartási osztályában naponta d. e. 8—12 óráig megszereshetők.

Budapest, 1894. május hó 2-án.

**Az üzletvezetőség.**